

Есеп

«Құқық бұзушылықтың алдын алу мен құқықтық білімді насихаттау алқа кеңесінің» 2024-2025 оқу жылына арналған жұмыс жоспарының орындалу барысы мен тиімділігін талдау.

I. Ұйымдастырушылық және нормативтік-құқықтық шаралар

2024-2025 оқу жылының басында мектеп директорының арнайы бұйрығымен «Құқық бұзушылықтың алдын алу және құқықтық білімді насихаттау алқа кеңесі» құрылып, оның тұрақты құрамы бекітілді. Отырыстар барысында «Алқа кеңесінің 2024-2025 оқу жылына арналған кешенді жұмыс жоспары» қаралып, бірауыздан мақұлданды. Жыл бойы барлық құқықтық шаралар, рейдтер мен дәрістер осы жоспар шеңберінде және бекітілген мектеп формасы талаптарының сақталуын бақылаумен қатар жүргізілді.

II. Жасөспірімдердің құқықтық сауаттылығы және заң алдындағы жауапкершілігі

Оқу жылы бойы оқушылардың заңдық білімін арттыру және кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу мақсатында құқық қорғау органдарымен жүйелі байланыс орнатылды.

Қылмыстық жауаптылық және есірткі қылмысының алдын алу: Оқушыларға қылмыстық жауаптылықтың басталу жасы (ҚР ҚК сәйкес жалпы жауаптылық 16 жастан, ал ауыр қылмыстар бойынша 14 жастан басталатыны) нақты түсіндірілді. Нашақорлық пен есірткі қылмысының (соның ішінде есірткі заттарын интернет арқылы заңсыз таратқаны үшін қылмыстық жауапкершіліктің қатандығы) алдын алу бойынша ақпараттық сағаттар өткізілді.

Тәртіпсіздік пен вандализмге тосқауыл қою: Ауылдың учаскелік полиция инспекторы Мұратхан Бекболат орта сынып оқушыларымен, ал Қосшы қаласы бойынша кәмелетке толмағандар істері жөніндегі инспектор Г.Е. Нурғалиева жалпы мектеп оқушыларымен кездесіп, арнайы дәрістер оқыды. Кездесулерде жасөспірімдер арасындағы бұзақылық, мектеп мүлкін бүлдіру (вандализм) және кешкі сағат 23:00-ден кейін көшеде заңды өкілсіз жүрудің құқықтық салдары ескертілді.

III. Әлеуметтік-психологиялық қолдау және дау-дамайларды шешу

Балалардың қауіпсіз және жайлы білім алу ортасын қалыптастыру мақсатында мектептің психологиялық қызметі мен әлеуметтік педагогтары белсенді жұмыс атқарды.

Педагогтарға әдістемелік көмек: Оқушылармен, ата-аналармен байланысты туындаған тұлғааралық дау-дамайларды (конфликттерді) ушықтырмай, педагогикалық әдеп аясында және мектепшілік медиация қызметінің көмегімен сындарлы түрде шешу үшін мұғалімдерге арналған психологиялық коучингтер мен жадынамалар әзірленді.

Қолайсыз жағдайлардың алдын алу және құқықты қорғау: Жасөспірімдердің өмір ағымында кездесетін қолайсыздықтардың (буллинг, кибербуллинг, деструктивті топтардың ықпалы) алдын алу шаралары жүргізілді. Қиын өмірлік жағдайға тап болған (отбасындағы келіспеушіліктер, материалдық мұқтаждық) балалардың заңды құқықтарын қорғау және сақтау мақсатында үй іргелік тексеру актілері толтырылып, психологиялық қолдау көрсетілді.

Мекемеаралық байланыс: Жасөспірімдердің әлеуметтік және құқықтық мәселелерін дер кезінде шешу үшін жауапты мемлекеттік органдармен (қорғаншылық және қамқоршылық бөлімі, ішкі істер бөлімі, емхана, қоғамдық ұйымдар) байланыс толық жетілдіріліп, бірлескен жұмыс механизмі жолға қойылды.

IV. Салауатты өмір салты және репродуктивті денсаулық

Оқушылардың тән және жан саулығын сақтау мақсатында медицина саласының мамандарымен тікелей кездесулер ұйымдастырылды.

Дәрігерлер кеңесі: Қосшы қаласының жалпы тәжірибелік дәрігері (ЖТД) Мауытайқызы Мөлдір және жалпы тәжірибедегі акушер Абдрахман Аружан Төреханқызы жоғары және орта сынып оқушыларымен мазмұнды кездесу өткізді.

Зиянды әдеттердің алдын алу: Оқушылар арасында «Салауатты өмір салтын ұстан!» ұранымен вейп (электронды темекі), темекі бұйымдары мен энергетикалық сусындардың жасөспірім ағзасына тигізетін анатомиялық және физиологиялық зияны ғылыми тұрғыда дәлелденіп, түсіндірілді.

Қыздар гигиенасы: Жоғары сыныптың қыз балаларымен өткен ашық әңгімеде ерте жүктіліктің, ерте жыныстық қатынасқа түсудің алдын алу және жасөспірімдік кезеңдегі физиологиялық өзгерістер кезіндегі жеке гигиенаны сақтау мәселелері қозғалды.

V. Зорлық-зомбылықтың құрбаны болудан сақтану және жазғы қауіпсіздік

Бала өмірінің қауіпсіздігі мектеп қабырғасынан тыс жерде де басты назарда болды.

Қауіпсіздік ережелері: Жасөспірімдердің зорлық-зомбылықтың, қысымның немесе қылмыстық әрекеттердің құрбаны болып қалмауы үшін «өзін-өзі қорғау және қауіпсіз мінез-құлық» ережелері, бейтаныс адамдармен қарым-қатынас жасау шектеулері мен Сенім телефондары (111, 150) туралы ақпарат кеңінен насихатталды.

Жазғы қауіпсіз демалыс: Жазғы ұзақ каникул қарсаңында оқушылардың судағы қауіпсіздігі (тек рұқсат етілген жерде шомылу), жол-көлік оқиғаларының алдын алу (самокат, мопед, велосипед айдау ережелері), өрт қауіпсіздігі және түнгі уақытта заңсыз көшеде жүрмеу талаптары бойынша нұсқамалықтар беріліп, ата-аналардың жауапкершілігі бекітілді.

Жасөспірімдердің еңбек құқықтары: Жазғы демалыста жұмыс істегісі келетін кәмелетке толмағандардың (14-18 жас) еңбек құқықтары, еңбек шартын жасасу міндеттілігі, заңды жұмыс уақытының апталық ұзақтығы (14-16 жасқа — 24 сағат, 16-18 жасқа — 36 сағат) және оларды ауыр, зиянды, түнгі жұмыстарға тартуға заңмен тыйым салынатыны (еңбекті қорғау талаптары) егжей-тегжейлі түсіндірілді.

Қорытынды түйін: 2024-2025 оқу жылына арналған Құқық бұзушылықтың алдын алу мен құқықтық білімді насихаттау алқа кеңесінің жоспары толық көлемде орындалды. Ведомствоаралық тығыз байланыс пен жүйелі рейдтік жұмыстардың арқасында мектепте құқықтық тәртіп тұрақты сақталды. Келесі оқу жылында балалардың киберқауіпсіздігі мен құмар ойындардың (лудомания) алдын алу мәселелеріне басымдық беру ұсынылады.

ДТІЖО Каепов А.М